

2498

2709 2007

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului*, inițiată de domnii senatori Marius Marinescu, Jan Vraciu, Ivan Cismaru și Cristache Rădulescu din Grupul parlamentar al PD (Bp. 354/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune instituirea unui nou cadru normativ pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, prin introducerea votului uninominal, ceea ce va conduce la *„reformarea clasei politice în România”*.

II. Propuneri și observații

1. Semnalăm faptul că introducerea votului uninominal, indiferent dacă ne situăm în cadrul sistemului electoral majoritar sau al celui cu reprezentare proporțională, presupune un acord politic; în acest scop, a fost constituită *Comisia parlamentară pentru elaborarea Codului electoral*, comisie la care participă reprezentanți ai tuturor partidelor politice parlamentare precum și ai societății civile și care a început discuțiile în acest sens, cu susținerea unui proiect propus de Asociația Pro Democrația.

Drept urmare, apreciem că pentru introducerea votului uninominal este necesară obținerea acordului politic al tuturor partidelor parlamentare, iar

inițiativa legislativă să fie elaborată de către comisia constituită, anume, în acest scop.

2. La **art. 3 alin. (2)**, unde se prevede că circumscripțiile electorale se constituie pe structura celor opt regiuni de dezvoltare, se impune reanalizarea acestui criteriu de delimitare, deoarece unele operațiuni din campania electorală se desfășoară sub coordonarea prefectului, și se poate ajunge la o suprapunere a competențelor prefectilor, ceea ce va îngreuna desfășurarea procesului electoral.

3. Apreciem că nu se justifică **art. 5 alin. (2) lit. f) și g)**, fiind suficiente dispozițiile privind criteriile de delimitare a colegiilor uninominale existente la alin. (1).

4. La **art. 7 alin. (1)** sintagma „*pot vota*” ar fi trebuit înlocuită cu „*votează*”; la **alin. (3)** se prevede posibilitatea exercitării votului „*prin corespondență, în condițiile prezentei legi*”, propunerea legislativă conținând în Secțiunea a II-a a Capitolului VII prevederi referitoare la această modalitate de vot, care în opinia noastră sunt insuficiente.

5. Potrivit dispozițiilor art.4 și art.6 din *Ordonanța Guvernului nr.84/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, cu modificările și completările ulterioare*, serviciile publice comunitare locale funcționează în subordinea consiliilor locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, precum și în sectoarele municipiului București, iar serviciile publice comunitare județene de evidență a persoanelor funcționează în subordinea consiliilor județene, respectiv a Consiliului General al Municipiului București.

În sensul acestor precizări, evidențiem că **alin.(1) al art.8** din propunerea legislativă este redactat deficitar, întrucât în comisiile cărora ar urma să le revină sarcina delimitării colegiilor uninominale pentru alegerile parlamentare ar trebui incluși reprezentanți ai Direcției Generale de Evidență a Persoanelor a Municipiului București și ai serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor.

Menționăm, de asemenea, faptul că din textul propus pentru alin. (1) al art. 8 nu rezultă la ce anume se referă distincția „*central/local*”. În context, semnalăm că numai în raport de ceea ce se are în vedere în legătură cu acest aspect vom putea stabili dacă alături de serviciile publice comunitare pentru evidența persoanelor va trebui reprezentat în comisia/comisiile respective și Ministerul Internelor și Reformei Administrative prin Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor și Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor.

6. La **art. 9 lit. b)**, nu trebuie să se regăsească definiția domiciliului, respectiv cea a reședinței, întrucât acestea sunt reglementate în *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români*.

7. La **art. 9 lit. n)** propunem să se revadă definiția dată *circumscripției electorale*, deoarece potrivit dispozițiilor art. 3 alin. (2), circumscripțiile electorale se creează pe structura celor 8 regiuni de dezvoltare care nu sunt unități administrativ-teritoriale.

8. La **art. 9 lit. q)** trebuia ca în loc de „*competitori electorali*” să se scrie „*concurenți electorali*” așa cum se precizează la lit. p).

9. La **art. 10 alin. (1)**, propunem eliminarea sintagmei „*și care nu optează pentru renunțarea la dreptul de a vota la alegeri și la referendum*” deoarece apreciem că nu poate fi vorba de o renunțare la dreptul la vot ci doar la exercitarea acestui drept, simpla neprezentare echivalând cu o asemenea renunțare; menținerea dispozițiilor a căror eliminare o propunem, reclamă completarea inițiativei legislative cu prevederi din care să rezulte obligația autorităților de a consulta potențialul alegător cu privire la opțiunea renunțării la exercitarea dreptului la vot, ceea ce ni se pare a fi pe cât de inutil, pe atât de dificil.

10. Totodată, cu privire la **art.10 alin.(1) și alin.(2) și la art.13**, menționăm faptul că art. 36 din Constituția României dispune: „*Dreptul de a vota face parte din categoria drepturilor și libertăților fundamentale*”, context în care apreciem inoportună introducerea unei noi instituții: „*opțiunea de a renunța la dreptul de a vota*”. În acest sens, cetățenii, cu excepția celor prevăzuți la alin.(2) al art.36 din Constituția României, republicată, care au împlinit 18 ani până în ziua votării, inclusiv, au drept de vot, pe care și-l pot exercita sau nu. Aceștia nu trebuie să devină alegători prin înscrierea în Registrul electoral, ceea ce ar echivala cu instituirea unei condiții pentru obținerea dreptului de vot, în contextul în care Constituția României, republicată nu permite stabilirea unei asemenea condiții.

11. La **Capitolul II - Secțiunea I - Registrul electoral**, apreciem că se dublează datele din Registrul național de evidență a persoanelor prin constituirea acestui registru ce reprezintă o bază de date centralizată.

Întocmirea unui Registru electoral alternativ este nejustificată, din următoarele considerente:

- datele cu caracter personal ale persoanelor cu drept de vot înregistrează o dinamică importantă pe intervale relativ scurte de timp, motiv pentru care apreciem că Autoritatea Electorală Permanentă nu va fi în măsură să-și îndeplinească atribuțiile prevăzute în propunerea legislativă (alin.(4) al art.10), întrucât actualizarea permanentă a unor date presupune un contact direct și continuu cu subiecții ale căror date sunt preluate în Registrul electoral; acest contact se realizează numai la nivelul serviciilor publice comunitare locale de evidență a persoanelor, cu ocazia prezentării cetățenilor care solicită preschimbarea documentelor de identitate ca urmare a schimbărilor de domiciliu, schimbărilor de nume, expirării termenului de valabilitate a documentului de identitate, etc.;

- prin înființarea structurilor județene ale Autorității Electorale Permanente și prin realizarea unei rețele informatice cu infrastructura de comunicații de date aferentă, sunt generate în mod nejustificat imense costuri suplimentare, urmare a investiției într-un sistem informatic al Autorității Electorale Permanente, în condițiile în care datele privind persoanele cu drept de vot sunt actualizate în permanență în cadrul Registrului Național de Evidență a Persoanelor;

- Registrul electoral nu poate fi actualizat decât în condițiile asigurării unor linii de comunicații de date securizate, separat de rețeaua publică de internet; transmiterea unor actualizări de la Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor către Autoritatea Electorală Permanentă, în afara Rețelei de comunicații voce-date a Ministerului Internelor și Reformei Administrative ar crea premisele unor breșe în sistem, care pot afecta nivelul de securitate al comunicațiilor de date la nivelul Ministerului Internelor și Reformei Administrative; totodată, eventuala transmitere a datelor personale pe linii nesecurizate corespunzător ar atrage încălcarea cerințelor de securitate a prelucrărilor de date cu caracter personal;

- reține atenția faptul că, potrivit prevederilor art.14 alin.(1), lit. g) din *Ordonanța Guvernului nr.84/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, cu modificările și completările ulterioare*, Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor și Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor răspund de punerea în aplicare a reglementărilor privind confidențialitatea și protecția datelor referitoare la persoană, pe care le gestionează; în context, semnalăm faptul că propunerea legislativă ar fi trebuit să conțină prevederi menite să asigure realizarea infrastructurii informatice proprii a Autorității Electorale Permanente, care să răspundă inclusiv exigențelor legislației privind protecția datelor personale (transmiterea securizată a datelor cu caracter personal).

12. Evidențiem de asemenea, faptul că, din textul propus de inițiatori nu se înțelege foarte bine care este relația dintre registrul electoral și listele electorale. Ar fi trebuit stabilit, în acest sens, că modificările ce apar cu privire la persoanele înscrise în listele electorale se operează mai întâi în registrul electoral.

Menționăm, totodată, faptul că sensul existenței registrului electoral este contrazis de listele electorale suplimentare, care se întocmesc fără consultarea registrului, ceea ce poate determina în fapt o creștere substanțială a numărului celor care votează pe liste suplimentare, întrucât nu s-au înscris în registrul electoral.

Semnalăm, de asemenea, existența unei suprapuneri între art. 16 alin.(1) și art. 15 alin. (3), precum și trimiterea eronată, la alin. (3) al art. 15, din cuprinsul alin. (3) al aceluiași articol.

13. La **art. 11 alin. (4)** era necesar să se specifice *când, în ce condiții* se poate face cererea de reînscrisere luând în considerare, desigur, ipotezele de la alin. (2) și (3).

14. La **art. 12 alin. (4)** era necesar să se prevadă dacă hotărârea judecătorească este definitivă și irevocabilă, sau este supusă căilor de atac; aceeași observație este și pentru **art. 14 alin. (8)**.

15. La **art. 15 alin. (2)**, propunem reanalizarea textului, având în vedere dispozițiile art. 3 alin. (2) care prevăd că circumscripțiile electorale se constituie pe structura regiunilor de dezvoltare regională, precum și cele ale art. 7 alin. (1) potrivit cărora exercitarea votului se face la secția de votare de la domiciliul alegătorului.

16. La **art. 20 alin. (1)** propunem să se reanalizeze textul deoarece, pe de o parte, Autoritatea Electorală Permanentă este concepută ca o instituție publică, cu personalitate juridică (art. 17 alin. (1)) ceea ce presupune existența, printre alte condiții și a unui personal, și deci, nu poate fi redusă la cei trei membri ai Autorității, care sunt președintele și vicepreședintele; pe de altă parte, nu este clară situația membrilor colegiului judecătoresc, care sunt magistrați, fac parte din puterea judecătorească și deci ar trebui detașați. În funcție de intenția de reglementare, urmează să se opereze modificările corespunzătoare.

17. La **art. 21** unde sunt prevăzute atribuțiile Autorității Electorale Permanente, propunem reanalizarea integrală a acestora având în vedere că activitatea acestei instituții permanente ar trebui să fie mai pregnantă în perioada neelectorală; dintre atribuțiile acestei instituții, multe ar trebui să

revină Biroului Electoral Central la care s-a renunțat, fără nicio justificare. La alin. (1) lit. n) este necesară actualizarea denumirii Institutului Național de Statistică.

18. La **art. 36 alin. (3)**, precizăm că instituirea acestei interdicții contravine dispozițiilor art. 37 din Constituție, astfel că se impune eliminarea textului.

19. La **art. 39 alin. (4) și (5)** trebuia stabilit cu exactitate care este instanța competentă. La **alin. (6)** trebuie reanalizată oportunitatea menținerii posibilității de recurs. Pentru motive de celeritate, apreciem că hotărârea instanței de fond ar trebui să fie definitivă și irevocabilă.

20. La **art. 41 alin. (1)** în loc de „*competitor*” trebuia scris „*concurent electoral*” pentru a se asigura unitatea terminologică a reglementării.

21. La **art. 48 alin. (1)**, apreciem că dimensiunea buletinelor de vot ar trebui să fie aceeași pe tot cuprinsul țării; de aceea, propunem ca modelul buletinului de vot să fie stabilit prin hotărâre a Guvernului, așa cum este în prezent.

22. Dispoziția de la **art. 51 alin. (1)** reclamă o prevedere în sensul că președintele biroului electoral de circumscripție „*vizează*” și „*anulează*” cu titlu „*de exemplu*” câte un buletin de vot în alb; semnalăm, însă, faptul că anularea buletinelor de vot se face de către biroul electoral al secției de votare, cu ocazia numărării voturilor.

23. Referitor la **Capitolul VII – Secțiunea a II-a – „Votarea prin corespondență”**, semnalăm faptul că nu sunt instituite reglementări cu privire la modalitatea în care se poate verifica dacă identitatea celui care adresează cererea de a vota prin corespondență este cea reală și, mai mult decât atât, dacă persoana care își exprimă votul este cea care are dreptul să voteze.

24. În ceea ce privește dispozițiile cuprinse în **Capitolul IX**, se constată o diminuare a rolului birourilor electorale ale secțiilor de votare, multe din activitățile care în prezent se desfășoară la nivelul acestora fiind transferate către birourile electorale ale circumscripțiilor.

25. La **art. 92 alin. (3)**, propunem să se revadă criteriul după care se atribuie mandatul, și anume vârsta. În caz de paritate, s-ar putea proceda la tragerea la sorți.

26. Referitor la **art. 96**, semnalăm faptul că Autoritatea Electorală Permanentă s-ar putea afla în dificultate cu privire la constatarea și sancționarea contravențiilor care se comit în zona stradală. De asemenea, semnalăm faptul că dispozițiile art. 94 lit. e), f), g), k), m) și p) se referă la

fapte antisociale care privesc sistemul de ordine publică, competența aparținând în aceste situații polițiștilor și jandarmilor, care pot întreprinde măsuri de menținere a ordinii și liniștii publice și pot sancționa faptele contravenționale din acest domeniu. În aceste condiții, apreciem ca fiind mult mai eficientă soluția consacrată în legislația actuală, respectiv *Legea nr.373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, cu modificările și completările ulterioare*, care stabilește la art. 99 calitatea de agent constatatator al contravențiilor prevăzute la art. 97 din acel act normativ mai multor categorii de persoane: polițiști, primari sau împuterniciți ai acestora, președintele biroului electoral de circumscripție, președintele Biroului Electoral Central, precum și împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente.

Includerea în categoria agenților constatatatori doar a funcționarilor publici din cadrul Autorității Electorale Permanente, care nu sunt implicați în niciun fel în lupta politică, este o soluție corectă, însă, omiterea încadrării în această categorie a polițiștilor și jandarmilor, care asigură măsuri de ordine pe timpul desfășurării scrutinului, este inoportună.

În context, apreciem că se justifică constatarea acestor fapte direct de către organele de ordine abilitate să desfășoare acțiuni de menținere și asigurare a ordinii publice, deoarece, o asemenea măsură ar asigura premise mai bune pentru stoparea și sancționarea manifestărilor deviante.

Mai mult decât atât, semnalăm faptul că în *Legea nr. 373/2004* sunt prevăzute o serie de fapte contravenționale, precum cele menționate la art. 97, lit. b), d), e), f), g), t), ȧ), u) și v) din acest act normativ, care nu mai sunt incriminate prin propunerea legislativă supusă analizei.

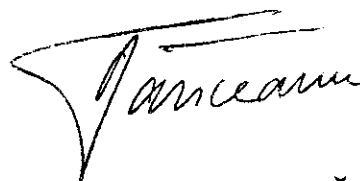
27. Din analiza inițiativei legislative rezultă faptul că atribuțiile Biroului Electoral Central sunt preluate de către Autoritatea Electorală Permanentă, sens în care precizăm că se impunea ca aceste dispoziții să fie corelate cu cele existente în reglementările actuale referitoare la atribuțiile Biroului Electoral Central. Preluarea de către Autoritatea Electorală Permanentă a unor atribuții ale Biroului Electoral Central ar trebui să fie însoțită de modificarea corespunzătoare a *Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare*.

28. Menționăm că, la Senat, se mai află în procedură parlamentară *propunerea legislativă pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului* (Bp. 356/2007), motiv pentru care, propunem ca aceste inițiative legislative să fie analizate și dezbătute împreună.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', with a stylized, sweeping initial.

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului